

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 867/2022
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, Мирјане Андријашевић и др Илије Зиндовић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ... из ..., чији је заједнички пуномоћник Маја Миљевић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа за превоз путника „Аутотранспорт Панчево“ у ликвидацији, са седиштем у Панчеву, чији је пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1584/21 од 05.11.2021. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1584/21 од 05.11.2021. године, у делу којим је потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 251/19 од 23.09.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 251/19 од 21.01.2021. године, у делу става првог и другог изреке којим је одлучено о тужбеним захтевима тужилаца за накнаду трошкова исхране и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и у ставу трећем изреке, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1584/21 од 05.11.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 251/19 од 23.09.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 251/19 од 12.01.2021. године, у делу става првог и другог изреке и у ставу трећем изреке, тако што се одбијају, као неосновани тужбени захтеви тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да им исплати и то: тужиоцу АА за период од јула 2016. године закључно са јулом 2019. године, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 62.976,63 динара и на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара; тужиоцу ББ за период од јула 2016. године, закључно са јулом 2019. године, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 65.192,18 динара и на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара; тужиоцу ВВ за период од јула 2016. године закључно са јулом 2019. године, на име

разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 57.617,34 динара и на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара и тужиоцу ГГ за период од јула 2016. године, закључно са јулом 2019. године на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 60.375,88 динара и на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара, све у назначеним појединачним месечним износима са одређеном законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате као и захтев тужилаца да на тражену разлику тужени обрачуна и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и то доприносе за ПИО код РФ ПИО, доприносе за здравствено осигурање код РЗ за здравствено осигурање, доприносе за осигурање за случај незапослености код НСЗ, као и да тужиоцима накнади трошкове поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом солидарно на име трошкова поступка плате 30.000,00 динара, у року од 8 дана.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1584/21 од 05.11.2021. године у преосталом делу одлуке о тужбеним захтевима тужилаца, као изузетно дозвољеној и **ОДБАЦУЈЕ СЕ**, као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1584/21 од 05.11.2021. године у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 251/19 од 23.09.2020. године, исправљене решењем истог суда П1 251/19 од 12.01.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезан тужени да тужиоцима на име накнаде штете исплати: тужиоцу АА за период од јула 2016. године закључно са јулом 2019. године, на име разлике зараде за остварене, а неплаћене ефективне часове рада дуже од радног времена укупан износ од 28.815,10 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 62.976,63 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара и на име разлике зараде за рад недељом укупан износ од 9.655,99 динара; тужиоцу ББ за период од августа 2016. године, закључно са јулом 2019. године, на име разлике зараде за остварне, а неплаћене ефективне часове рада дужег од радног времена укупан износ од 11.659,94 динара, а за период почев од јула 2016. године закључно са јулом 2019. године, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 65.192,18 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара и на име разлике за рад недељом укупан износ од 12.601,79 динара; тужиоцу ВВ за период почев од јула 2016. године закључно са јулом 2019. године, на име разлике зараде за остварене а неплаћене ефективне часова рада дужег од радног времена укупан износ од 18.168,17 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 97.617,34 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 84.767,46 динара и на име разлике зараде за рад недељом укупан износ од 10.107,75 динара и тужиоцу ГГ за период од августа 2016. године закључно са јуном

2019. године, на име разлике зараде за остварене а неплаћене ефективне часова рада дужег од радног времена укупан износ од 38.638,72 динара, за период почев од јула 2016. године закључно са јулом 2019. године, на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 60.375,88 динара и на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од 83.767,46 динара, и на име разлике зараде за рад недељом укупан износ од 9.700,29 динара, све у назначеним појединачним месечним износима са опредељеном законском затезном каматом од доспелости сваког месечног износа до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да за тужиоце по исплати сваког припадајућег износа на име разлике зараде обрачуна и плати доприносе за обавезно социјално осигурање и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање које ће тужени за тужиоце платити Републичком фонду за пензијско – инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање које ће за тужиоце уплатити Републичком заводу за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености које ће за тужиоца уплатити Националној служби за запошљавање. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова поступка плати 254.271,59 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1584/21 од 05.11.2021.године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији, Врховни суд је оценио да су у овом случају у погледу дела тужбеног захтева који се односи на накнаду трошкова исхране у току рада и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, ради потребе уједначавања судске праксе, са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у наведеном делу, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није почињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су запослени код туженог и анексима уговора о раду распоређени су на радна места ... . Тужени је тужиоцима у спорном периоду обрачунавао и исплаћивао накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини од 2.700,00 динара бруто и накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора месечно 1.000,00 динара бруто, у складу са Правилником о раду, где су исплате по основу регреса и топлог obroка планиране у износу који је био пре доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата,

односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 116/14), а који је ступио на снагу 28.10.2014. године. Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, који је ступио на снагу 26.03.2015. године, чланом 65., предвиђено је да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, са припадајућим порезима и доприносима уређује дневно, најмање у износу од 250,00 динара, а чланом 66. да запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора, са припадајућим порезима и доприносима, најмање у висини 1/12 месечно од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику за претходну годину. Посебним колективним уговором за јавна и јавнокомунална предузећа Града Панчева, који је ступио на снагу 03.07.2015. године, чланом 84. предвиђено је да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној Посебним колективним уговором, овим уговором, општим актом код послодавца и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара. Изведен је доказ вештачењем од стране судског вештака за економско-финансијску област. Обрачуном који је извршен од стране судског вештака узети су у обзир наведени посебни колективни уговори.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су тужбени захтеви тужилаца основани и да тужиоцима припада накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора применом наведених одредаба посебних колективних уговора, налазећи да се одредаба члана 4. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава не односи на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора и да се у конкретном случају не ради о повећању основице, коефицијента или другог елемента, односно увођењем новог елемента, на основу којег би се повећао износ плате и другог сталног примања, већ да се ради о обрачуну у складу са важећим Посебним колективним уговором.

По оцени Врховног суда нижестепени судови су одлучујући о захтевима тужилаца који се односе на накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, с циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. Чланом 3. став 1. истог закона прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица и запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законима који

уређују плате у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Под зарадом сматрају се примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да је тужени корисник буџетских средстава, то се на туженог, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које пружима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему). С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога, по свхатању Врховног суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду), због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтеви тужилаца који се односе на накнаду трошкова исхране у току рада и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора одбијени.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Према претежном успеху туженог у спору, применом члана 153., 154. и 163. ЗПП туженом припада право на накнаду трошкова првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка, и то на име трошкова за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, што све укупно износи

30.000,00 динара. Висина ових трошкова одређена је применом важеће Адвокатске тарифе, према одређеном захтеву туженог у складу са члана 163. став 1. ЗПП.

Одлучујући о ревизији туженог у преосталом делу којим је тужиоцима досуђена накнада на име разлике зараде за остварене, а неплаћене ефективне часова рада дужег од радног времена и на име разлике за рад недељом, Врховни суд није прихватио предлог за одлучивање о ревизији туженог, као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. ЗПП. Побижана другостепена пресуда у наведеном делу није супротна правним схватањима израженим у судској пракси. Изнети ревизијски наводи туженог у том делу не представљају правно релевантан основ за изјављивање ревизије прописане чланом 404. став 1. ЗПП. Имајући у виду садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване нижестепене одлуке, Врховни суд налази да у овом случају, у том делу не постоји потреба за разматрањем правних питања нити потреба за уједначавањем судске праксе. Такође, поводом правног питања које се поставља у овом делу спора не постоји неуједначена судска пракса.

С обзиром да по оцени ревизијског суда нема законом прописаних разлога за дозвољеност посебне ревизије туженог у овом делу, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Испитујући дозвољеност изјавене ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија туженог у овом делу није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побижаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

У конкретном случају, тужба је поднета 12.10.2016. године, а преиначена поднеском од 06.07.2020. године. Тужиоци су у односу на предмет тужбеног захтева формални супарничари. Вредност предмета спора побижаног дела одлуке у односу на тужиоца АА износи 186.215,18 динара, у односу на тужиоца ББ 174.221,37 динара, ВВ 170.660,72 динара и односу на ГГ 193.482,35 динара, па како вредност предмета спора побижаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то ревизија туженог није дозвољена, са којих разлога је Врховни суд применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић